

Порядплата
 «РУСЛАНА» виходить:
 в Австрії:
 на члн рік . . . 20 кор.
 з п. л. року . . . 10 кор.
 в чуж. краях . . . 5 кор.
 за лист . . . 170 кор.
 За границю:
 члн рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Виреш ми очі і думу ми виреш: а не возьмем милости і ври не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. л. Дамбровського (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередие застережене.

Реклямації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Бучі на університетах.

(X) Висші школи, університети і техніки, вважає суспільність огнищами для строгої науки і умілостий. Тимчасом що раз частійше тепер лучає ся, що сї огнища науки стають справдешними боввищами між молодіжню поділеною на всякі сторонництва політичні, а тим способом з наукових огнищ стають огнищами політичної і суспільної боротьби, агітації. Аж до переситу відома всім справа професора католицкого права канонічного в Інсбруку, Вармунда, котра викликала загальну соблазнь в державі заселеній так переважно католиками. Позаяк згаданому професорови уділено відпустку, щоби обминути дальшу соблазнь, розпочала ся по ліберальних дневниках (а на чолі їх N. fr. Presse) агітація за Вармундом, взивано формально вольнодумних університетских студентів і професорів до оборони мнимо загроженої свободи науки і свободи університетів. Намірено устроїти справдешню студентську боротьбу в виді загального страйку, котрий мимо всего того не повів ся, а властивою цілю сєї агітації є насильне гноблене християнско-католицкого світогляду як раз в тих інституціях, котрі повинні буги огнищами науки.

Минулої пятниці напало около 300 вольнодумних студентів віденської техні-

ки трех техніків з католицких товариств, що посміли явити ся з відзнаками своїх товариств і оббили їх мимо даного ректорови приреченя, що їх випустять спокійно з будинку, наколи они зложать свої відзнаки.

В суботу мала відбути ся промоція члена одного католицкого товариства академічного «Кароліна» на університеті в Градці. На се торжество, явив ся також посол до державної ради Гагенгофер з численними селянами, щоби бути присутними на промоції сего доктора, котрий є заразом секретаром селянського товариства. Однак вольнодумні студенти побачивши селян перед університетом, постановили насильно не допустити їх до авлі і наслідком того прийшло до справдешного бою при вході до університету, в котрім по обидвох сторонах багато було ранних. Промоцію наслідком того відкликав ректор і оповістив, що слідуючі промоції будуть відбувати ся з виключенєм публичности.

Тогож самого дня, в суботу в полудні прийшло і на віденськیم університеті до бійки між студентами вольнодумними, а членами католицких товариств, котрих напастовано підчас так званого «Bumml-y» і доперва поліція привернула спокій.

Тим способом щораз частійше повтарають ся на університетах в державі з населенем так значно переважно като-

лицким напаста на католицкі товариства студентскі мимо деклямацій вольнодумців про свободу науки і свободу університетів. Тим способом т. зв. автовомія університетів переміняє ся в самовладу молодих загорільців перенятих нібито змаганнями до оборони свободи, а в дійсности нетерпимостю для всяких інших поглядів і засад.

Особливо яскраво представляють ся події, які ровігнали ся на університеті в Градці:

Звичайно говорить ся багато про затуманюючий «клерикалізм», а тимчасом якраз оден з католицких студентів осягнув протягом десятилітя докторский ступінь уже третього виділу і тим зложив докази поважного знаня і науки. Задля єго католицких переконань не допускали вольнодумні студенти до єго промоції, позаяк він є також секретарем католицкого союзу хліборобского а сим разом також ударемнили єго промоцію.

Сей тероризм, котрий починає бути сталою методою по висших школах, викликав незвичайне зворушенє в католицких кругах.

Слова д-ра Люегера висказані на вторічнім католицкім вічу у Відні показали ся зовсім справедливими, що католицкі студенти приневолені здобувати собі рівноправність на університетах, позасновуваних з податків, які платить пе-

Іван Коссак.

Пропаций.

(Нарис).

(Дальше).

Сиділа легко похилена, з руками сплетеними на колінах, сиділа в задумі великій; видко було, що щось важного а трудного зявило ся перед нею і що розвязати сего не є в силі.

Сиділа бліда як ніколи.

Мати вже спала в сусідній комнаті.

В цілій віллі спокій, лиш в віддали шумить Прут, шепочуть смереки.

Чи буду я щаслива? Чи буду? Чи кохає він мене? Чи кохає? Чи кохає так сильно, так могутно?

Підійшла до вікна.

Ніздря єї втягали осгрий живичий запах смerek, а очі вдерли ся в пітьму, що покривала землю.

В віддали шумів Прут — а їй нараз видало ся, що се єї жите — пливе перед нею.

Вслухує сядівчина...

Вдивлює ся... і видає ся їй, що точить ся день за днем, година за годиною. Що буде?

І духом вдивлюєсь в густу помороку жита будучого.

Дивилась довго, довго.

І на чистій, як слеза з єї ока души, творять ся картини, чудові картини єї будучого жита.

І бачить себе розкохану так дуже, і бачить верхи, і бачить ліси, полонини, і чує шум водопаду і бачить ясне світло сонця преясного...

І бачить, як стоїть гень, гень високо, гень, гень на найвисшій горі — а при ній він, він, єї Остап.

* * *

Ми були разом.

Обов разом.

І були з нами ялиці німі високі.

І було з нами сонце боже...

Ми були разом...

Ялиці високі ткали над нами бальдахим взористий, преясне сонце вдирались щілинами.

А під ногами слав ся мох синий, слались ржавіючі папороти.

Земля, небо, барви, їх блески, їх краса вдерли ся в душу мою, по береги виповнили єї.

Ми були разом.

І зійло на нас кохане...

І зійшло на нас велике кохане — велика любов...

Люблю тя—люблю тя, Марійко моя...

І ти коханє правдиве мое...

І ти сьвята любов моя...

І ти душа преясна моя.

II.

Останні золотисті усміхи заходячого сонця палили ся на верхах, втягались повільно в пітьму і тишину і гасли, як послідні спомини чогось дуже давного, а так сонічного, так божого.

Настала та коротка, чудова — божа хвиля, між сконом дня а народженем ночи...

Небо бліде, тихе, молочне, висіло над горами нерухаво, ніби субтельна світляна опона, межі нескіченостю а світлом-землею.

Марійка притулена до Остапа, близько, близько.

Чар надходячої ночи спливав на них. Враз з синим блеском, що відкликав світ другий, світ ночи, розтворивсь перед ними рай поезії.

Остапа очі жаріли.

Ноні гадки, ідеї, тиснулись до єго мозку.

І така сила, така могутність духа зійшла на него.

І говорив їй — Марійці — о своїх

реважно католицьке населення. Можна сподівати ся, що ці справи відобуть ся голосяним гомомом в державній раді і що правительство буде приневолене подумати рішучо про те, щоб університети знов стали огнищами науки і умілости.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Пос. Стогандель розпочинає свою бесіду в польській мові, позаяк — як зазначає — першу бесіду, яку виголошує в парламенті, бажає розпочати в рідній мові. Через се хоче бесідник зазначити, що польський язык, як і інші славянські язики, має рівне право громадянства в парламенті як німецький! Рівно з іншими славянськими язиками має польський право, щоб був зрозумілий в рівній мірі як німецький.

Відтак заявляє по німецьки, що коло польське з вдоволенням вітає внесення закону о резервістах, застерігає собі однак поставлене в комісії внесення і поправок, бо закон звучить так, як би узглядняв лиш робітничий стан з поминенням селянського і ремісничого стану. Отже сторонництво бесідника буде голосувати в першій читанні за законом з тим застереженням, що внесення, які в комісії поставити, будуть угляднені, позаяк закон в теперішній укладі уможливив би виключення убогої, селянської і ремісничої людности від користання з закону.

Підчас мови бесідника против, пос. Буржіваля, виголошеної по чеськи, протестували радикальні чеські послы проти того, що нема чеського стенографа, котрий би бесіду нотував.

През. Вайскірхнер заявив, що не в його річю дбати о присутність чеського стенографа. (Протести у Чехів). По тім промовляв п. Буржіваль по німецьки. Проект закона переказано вкінці військовій комісії.

Відтак розпочато обрання над наглим внесенням п. Шрафля в справі акції для управи винної лози.

По запитанню п. Сильвестра зверненім до презид. Вайскірхнера в справі приключень в Градці замкнено засідання.

На онодішнім засіданню палати поспів відчитано між іншими внесення др.

трудах і розвинув перед нею ідею праці горячої і щирої для бідного народу.

Очі его жаріли горячим полум'ям, із кожного его слова біла велика віра, велика сила і могутність.

І дивилась в палкі очі его Марійка і шепотіла пестливо:

— Мій ти, соколе пишний, мій!

Рожеві листки вї уст дрожали вще від вишептаних слів; він обняв вї голову ку раменем, перекинув легко і на дівочі вї уста клав поцілуй довгий, горячий...

І дивились на них гори і дивились зв'язди...

І шуміли над їх притуленими до себе головами широкі гілля сосон, з тиха шепотіли докола них дрожачі папороти.

І в блеск задуманих зв'язд полинули душі їх.

І сплинули в світ чарівних мрій щасливої задуми.

(Дальше буде).

Бернрайтера і тов., щоб правительство внесло як найскорше проект такого, в справі зрівняння платні учителів гімназій і реальних шкіл, підвищеної недавно при останній регуляції. Дальше відчитано інтерпеляцію Брасса і тов., в котрій жадають від правительства предложення проекту языкового закона і видання розпорядження, яке би привернуло нарушенний останніми випадками »status quo«.

Відтак радник двора Людвіг мотивував своє внесення в справі розвязки державної квестії санітарної. Позаяк здійснене утворення министерства здоровля з лікарем на чолі є поки що неможливе, то лікарі вдоволять ся наразі утворенням самостійного центрального уряду здоровля в министерстві внутрішних справ. Вкінці домагав ся поправи бити урядових лікарів і зажадав приділення свого внесення особній комісії.

Потім реферував др. Бернрайтер проект закона в справі утворення министерства публичних робіт. Гр. Лятур підносить заміт, що вилучено промислове шкільництво з министерства просвіти до министр. публичних робіт а др. Рус що не виконано закона о водних дорогах. Міністер Гесман заявив, що відділене промислового шкільництва наступило зі згляду на важність можливо стислого контакту між промисловим шкільництвом а практикою, що принесє без сумніву значні користі. Вкінці запевнив, що министерство розважить совісно резолюцію палати панів і узгляднить вї бажання і жадання. Потім прийнято резолюцію комісії і закон без зміни вї всіх читаннях і вибрано комісію для внесення Людвіга.

Заграниця.

На російсько-персійській пограниччю зайшов випадок, що може мати поважні наслідки. Тиждень тому вислано в князя Миколу, царського стрія, до закавказкого краю яко начальника вождя російської армії, щоб організував воєнну поготовку. Поділивши армію на два корпуси, розмістив оден здовж турецької границі, а другий здовж перської, де лежить провінція Азербайджан. Там панує анархія. Напади турецьких Курдів і бунт місцевих, кочуючих племен змусили християнську людність, Урміївців і Вірмен, до утечі в гори. Музулмани сприяють Туркам і тому вигнали перського губернатора а другого висланого з Тегерану з військом змусили до відвороту. Турецьке військо вступило на перську територію, будьто би для привернення ладу. Росія підозріває в тій акції Туреччини заборчі пляни цілого Азербайджану і тому згромадила значні сили війська на цілім пограниччю. Начальник корпусу розміщеного на границі Персії, Снарский, користаючи з нагаду перських опришків на російську територію перейшов через границю з цілим корпусом під покривкою погоні, а правдоподібно для окупування провінції Азербайджану.

З розпоряджень в. князя Миколи видно, що Росія не хоче бути заскочена Туреччиною, котра, як доходить вісти до Петербурга, спровадила в останних часах багату гармат Крупа нової системи до Арменії, щоб розділити їх між полки артилерії висунені до російської границі а надто перенесено головну квартиру 4. корпусу турецької армії до Ерзерум столиці Арменії а командантом зроблено Муктара-Ахмеда-бану вихованого в Берліні, котрий уходить за здібного стратегіка. Хоч Туреччина випирає ся своїх воєнних замірів, то однак приготування, які робить, потверджують домисли. Туреччина старає ся позискати собі симпатію тамошньої людности, навіть Вірмен, роздаванем безплатно збіжа, що є знаменитим середником по причині неурожаю

минулого року. Крім того турецькі агенти закуповують на Кавказі товар до битя і ячм'янь і сіно для коний.

Новинки.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: † Івана Богослова; римо-кат.: Єлени Цариці. — В п'ятницю: руско-кат.: Пер. мощ. св. Ник.; римо-кат.: Юлії Д.

— **В ювілейнім поході,** який устроює Відень з нагоди цісарского ювілею, возме участь, оскільки вже доси в приближеню обчислено, поперх 20.000 людей. На історичну часть з того припадає 4000 осіб, на групи національні 12.000, а на групи шпортову 5000. Крім того буде в поході 4.000 коний і 400 возів.

— **Тарасове свята в Полтаві.** Частий прибуток з Шевченкового свята, що відбуло ся оноді в Полтаві, піде увесь на памятник Кобзареві у Києві. Сего року, окрім полтавських артистів, у концерті взяв участь славновісний український композитор Мик. Лисенко, що приїздив з відомим оперним артистом Мишугою. Народу на свята було багато. Погруде Шевченкове було вбране квітками, рушниками. Розпочало ся свята співом „Заповіту“; співано его двічі; слухано стоячи. Далі прочитав промову звісний письменник Мирний. Він коротенько змалював значіння заповіту Тарасового і звязок его з сучасними завданнями життя. Далі виступив д. Лисенко. Полтавці давно вже ждали дорогого земляка-композитора й горяче зустрічали кождий его вихід на естраду. Могутня сила творчої душі, глибоке почуття й чудове виконання української композиції, — усе се робило надзвичайне вражіння. Артист Мишуга мав теж великий успіх. Найбільш сподобав ся его спів „Мені однаково“. Він додав особливого жалю словам Кобзаря співця української, недолі й сподіваного щастя для рідного краю... Полтавці щиро витали артиста. Далі він уперше для Полтавців заспівав уривок з „Гальки“ по українськи. Великий хор, під орудою д. Понадича, проспівав дуже добре різні українські пісні. Велике вражіння зробило читане молодого ученика, з артистичної школи П. Певного; він з великим успіхом прочитав уривок з „Гайдамаків“ і інші вірші. Скінчив ся вечір ушанованем Шевченка. На естраді коло погруда Кобзаревого зібрали ся всі артисти, хор і російська трупа Мерхольда, що грала тоді в Полтаві. Д. Певний прочитав дуже гарний вірш Галини Комарівної „До Шевченка“; після того дівчина-Українка поклати вінець на голову Кобзареві, а інші поклати перед Кобзарем другий вінець. Після того вийшов оден з артистів російської трупи, барон Унгерн, і також поклав вінець, промовивши такі слова: »В день пам'яті великого п'вца многострадальной України — земно кланяється тебе, славный поэт, скромная семья русских артистов«. Сим закінчилось Тарасове свята в Полтаві.

(Р. Край).

— **Злобний помисл.** В останнім числі соціалістичного тижневника „Земля і воля“ поміщено пастирський лист руского епископату, який на перший погляд здає ся бути автентичним. Тимчасом лише початок і кінець листу з підписами наших владик є правдивий, а решта — ціла середина — дороблена соціалістами зовсім недотенно і гупо, з наміром висміяти наших владик. З тої травестії пастирського листу виходить, що редактори „Землі і волі“ хочуть переіменувати свій орган в руский »Smigus«, до чого однак бракує їм навіть дотепу.

— **Тісніші вибори** 16-ох радних м. Львова на 6 літ і 2 на 3 літа відбули ся вчерашнього дня. Участь виборців була доволі мала. Голосувало всего 5.074, значить, ледви третина управлених до голосованя. Русини усунули ся від голосованя, бо до тісніших виборів не приходив ані оден Русин. Жидів також мало голосувало, бо в теперішній раді міській мають

они вже тахітій своїх радних разом 20, а при більшій числі жидівських радних після статута мусіла би міська рада вибрати до рішення віроісповідних справ окрему комісію, чого жиди боять ся. Обчислене вислуду вчешних виборів, в яких головний бій зведено між міщанською „Стрільницею“ а вшехполюками, покінчить ся в сих днях.

— **Придбане київського музею.** Київський історико-народний музей здобув собі дуже цікаву модель стародавньої подільської церкви (проскурівського повіту). Церква та збудована ще в 15-м віку, має разом подобу церкви і кріпости, — з круглими баштами й бойницями. Модель (зроблена з коркового дерева) досить велика, більш аршина вповодж, і звичайно далеко краще, ніж малюнок, дає розуміння про будову надзвичайно цікавої церкви, яко своєрідного пам'ятника давних часів.

— **Львівський „Сокол“** (ул. Руска 20) висилає статуту і подання до намісництва в справі заложення пожежної філії кожній громаді на жадане даром і оплатно та долучує потрібні пояснення. По звороті підписаного подання 10-ма членами комітету основателів вносить львівський „Сокол“ се подане до намісництва і рівночасно висилає комітетови основателів дальші інформації, коли і як урядити перші загальні збори, яким найлекшим способом набуті сикавку, если єі ще громада не має і як урядити курс пожежництва, щоби се громаду нічо не коштувало. З огляду на надходячу пору, в якій буває найбільше пожегарів, радимо чим скорше закладати по всіх громадах пожежні „Соколи“, де їх ще нема, а не ждати, щоби аж нещасте пожежару пригадувало потребу такого товариства. Стереженого Бог стереже!

— **Товариство „Сільський Господар у Львові“** відбуло дня 25. марця с. р. загальні збори. Зі звіту п. секретара Гарасевича можна піднести отсі важніші точки: Товариство має 226 членів і 5 філій: в Бродях, Золочеві, Коломиї, Олеську і Перемишлі. Товариство веде дві школи овочеві в Олеську і Золочеві і заснувало три хлівні расових свиней, а то в Хишевичях раси вестфальської а в Городилові і Ожидові йоркширської. Виділ товариства постарав ся о економічно-господарські виклади на днях 26, 27. і 28. грудня 1907 р., розіслав членам своїм насіння, помагав матеріально молодим людям в студиях рілничих, посилав делегата о. Остапа Нижанковського на Буковину, щоби приглянувшись тамошній організації економічної роботи, старав ся о заснуванє нових філій, і ініціював господарські виклади на зборах філій, посилаючи на них своїх делегатів і т. и. До нового виділу вибрано: 1) п. Гарасевича, 2) о. А. Глодзінського, 3) о. Тому Дуткевича, 4) інженера А. Корнеллю, 5) д-ра Коцюбу Михайла, 6) радника Григорія Кузьму, 7) о. Остапа Нижанковського, 8) директора Костя Паньківського і 9) п. Сідельника з Чертежи а заступниками: д-ра Величка Григорія, п. Михаса, господаря з Ланович і пос. о. Овишкевича. Виділ уконститував ся на засіданю 13. мая в той спосіб, що головою вийшов п. радник Григорій Кузьма, заступником голови о. Тома Дуткевич, секретарем п. Кость Паньківський.

— **Буря в Тернопільщині.** В суботу між 7. а 8. год. вечером шаліла над Тернополем і околицею страшна буря, і хоч тривала недовго, наробила нечувано великі шкоди. Вихор знищив много будинків, позривав дахи з домів, а град величини волоских орхів витовк до тла все збіже в кільканадцятьох громадах. Здавало ся, що наступає потоп сьвіта. Вода розливалася полями в рвучих потоках. На фільварку Ковалівка коло Почапинець буря позривала дахи майже із всіх будинків, а в двір ударив грім, знищив дах і повибивав всі вікна. В Почапінцях вихор розніс двайцять і кілька будинків і порозмітав дахи по цілм селі. Вода перервала греблю і затопила громадський млин. В Драганівці вихор зрвав дах на костелі, а старі лани повиривав з коріннями. В Ходачкові великім полишив вихор грізні сліди знищення: 32 будинки пірвала воздушна труба і понесла далеко поза село та утворила

з них купу румовища. Одним словом: катастрофа, нечувана в Галичині. З людей богато поранило ся, а якогось пастуха в Ходачкові придавила на смерть завалена шопа.

— **Вінчалні стипендії з нагоди 60-літнього ювілею цїсаря.** Взаїмне обезпеченє ім. Гізелі постановило звеличати 60-літній ювілей правління цїсаря гуманітарною акцією, відповідаючою бажанням Монарха. В тій цілі визначено суму 25.000 К, котру в 1908 р. виплатить ся межі 50 бідних дівчат, що 1908 р. будуть віддавати ся, а з котрих кожда дістане в готівці віно в сумі 500 К. Першенство мають доньки бувших функціонарів державних і військових. Неостемплювані поданя треба вносити до 1. жовтня с. р. просто до Тов-а ім. Гізелі у Відни I Franz Josefs Quay 13 з прилогою сьвідoctва убожества і інших документів, потверджуючих згадані в поданю обставини.

— **Робота українського різьбаря.** На Шевченковім вечері в Полтаві виставлено гарне погрудє Шевченкове, зроблене молодим різьбарем Гаврилком.

— **Продаж українських виробів.** Київське „Кустарное Общество“, що має в Києві на Миколаївській улиці свій магазин, продало в минулому році рукодільних виробів на 2,796 рублів. Сюди входили вишиванки, тканки, гончарські вироби й таке инше. Перше „Общество“ виписувало деякі народні вироби й з Московщини, але дедалі виявилось, що попиту на них далеко менш — і вони все більше й більше витісняють ся виробами українськими, яко красшими по узорах і зробленими з більшим хистом.

— **Заборонений злет Соколів.** З Задару доносять, що тамошнє намісництво заборонило урядити злет Соколів, на який мали прибути Соколи з Хорвації, Істриї, Боснії і Чех.

— **Церковні проповіді українською мовою в Росії.** Сьвящ. Ксенофонт Ванькевич склав і видав у Каменцю подільським книжку під заголовком: „Провіді до малоруського народа на його рідні мові“. Ціна 35 коп.

— **В Петербурзі** відбув ся у помешканю „Благородного зібраня“, український концерт, уряджений д. Проценком-Мазуренком в пам'ять Т. Шевченка. Велика петербурска українська кольонія, приваблена іменем незабутнього кобзаря, щиро відгукнула ся на поклик упорядчика і заповнила слухачами не тільки глядну салю, але й сумежні з нею горниці.

— **Зарібки гімназійних учеників.** Наша гімназійна молодь у Львові се переважно сини убогих селян. Як нужденно они живуть — крім бурсаків — знає кождий з інтелігенції або з власного досьвіду, або бачив на своїх товаришах. Заробітків а лекцій майже не найдє ученик рускої гімназії, а тим менше може надїятися лекції хлопчича з низшої гімназії. А всеж таки ті хлопці находять собі заробок, нуждений вправді, але на дрібні шкільні видатки вистарчаючий. Они виробляють гердани з пацьорків і продають їх доволі дешево по львівських торговлях, де лише можуть збути. Тимто пацьоркові вироби можна нині у Львові стрітити в багато skleпах, торгуючих шкільними приборами, де наші ученики збувають свій товар в дорозі замїни або за готівку. Гердани носять нині у Львові не лише наші дівчата, але видно їх у Польок і жидівчочок, які любують ся в тих річах так далеко, що підв'язують ними коси, носять на шві і при годинниках. Не мало тих пацьоркових виробів учеників рускої гімназії виходить і за границю, на Україну, до Відня, Праги і Америки, куда висилає їх „Сокольський Базар“. Гердани наших учеників є незвичайно гарної і солідної роботи з красними десенями, тому всюду їх купують. Сей дрібний пацьорковий промисл міг би приносити великі зиски і нашим селянам, если би був організований як належить, подїбно як се стало ся у Поляків з виробом плетених гузиків. На жаль, у нас нема кому тим зайняти ся!

— **Тригонометричні знаки,** так важні для катастральних поміріє і інших картографічних праць, поставлені на вершках гір, або на видїйших місцях, бувають нераз нищені зі злодїями або незнавня їх вартости. Щоби тому зара-

дити, міністерство внутрішних справ видало зарядженя для їх охорони. Намісництво галицьке подаючи той рескрипт до відома староств, вівало староства, поучити населенє про значінє тригонометричних знаків і загрозиити карами за їх нищенє.

— **Страйк пекарів в Кракові** вибух перед кількома днями. Страйкарі жадають висшої платні і обмеженя робочого дня, на що властители пекарень не хочуть пристати. Мимо страйку не дає ся відчувати в Кракові недостаток хліба, бо з військових пекарень і з Моравської Острави доставляють хліба і булок доволі.

— **Плесо Адрийского моря підносить ся.** Проф. Гвір в Полі подає, що плесо Адрийского моря за останних 2.000 літ піднесло ся на 2 метри. Сьвідчать про се прибережні будови, які давно виставали з моря, а нині покривають їх філії. Колись прийде час, що море залле надбережні міста. Причиною піднесеня плеса моря має бути тектонічна будова русла Адриатику.

— **Будова дешевих домів.** У нас сушать собі люди голови, в який спосіб можна би будувати дешеві дома а мабуть ніхто не знає, що спосіб на то винайдено ще в 1863. р. в Нїрнберзі в Баварії. В згаданім році появилася брошурка під заголовком: „Будова дешевих будинків“, в котрій так сказано: Позаяк ґрунти в великих містах подорожили, то треба поза містами будувати робітничі села і сполучити ті села з містами улицею, на котрій дома мали би плоскі дахи. На однім кінці тої улиці треба будувати дома дуже високі а відтак щораз низші чим ближше до міста. На плоских дахах домів зробить ся залізниця, по котрій вози самі від себе можуть котити ся аж до міста і везти людей з села до него. Другий ряд домів треба ставити щораз низше в противну сторону а по тих домах можуть люди вечером вертати до дому. Після вгаданого проєкту мала така улица іти з Нїрнберга аж до Фірт. У Львові, де також проєктують ся дешеві дома, можна би таку улицу повести н. пр. аж на Кульпарків а тоді не треба би навіть і електричного трамваю. Можна би одним замахом убити дві мухи.

— **Із споминів російського тайного поліціанта.** Живучий тепер в Льовдоні колишній член тайної поліції політичної в Росії, Персіц, що був приділений до двірської дружини царя як шпїон, мав задачу втручувати ся в нігілістичні гуртки, щоби потім поліцію нерестерігати перед наміреними замахами. Якийсь час йшло єму се добре; але по якімсь часі стали заговірники, яких пляни якраз перед виконанєм були зражені, підозривати Персіца; поставили єго на пробу при помочи сфінгованого агентату і увєрили ся, що він був зрадником. „Виробили сейчас новий плян і я — пише Персіц — мав на означенім місци у лісі явити ся в означенім часі. Я прочував, що мене спіймали, але ратунку вже не було. Ледво що я наспів на означене місце, окружив мене гурток нігілістів і вмить привязали руками і ногами до дерева. Провідник гуртка прочитав кілька актів обжалованя, які доказали мое шпїоньство. Я казав, що то все неправда. Опісля стали напирати на мене, щоби я зрадив їм тайну організацію поліції, чого я не хотів зробити. По короткій нараді рішили они мене мучити. Юрба обступила мене і стала колоти іглами мое тіло. Кілька присадкуватих мужчин били мене, однак все на дармо, я нічого не хотів виявити. Здавало ся, що їм годі дати собі зі мною раду. Один з гуртка порадив застріляти мене як пса. Інші знов заявили ся заповішеном. Тут однак виступила молода заговорниця, Зоська і пронизуючи мене зором безмежної ненависти, сказала: „Маю добру гадку. Ваші способи кари смерти за короткі. Привяжемо єго на шини залізної дороги. За годину буде іти експресовий поїзд з Петербурга. До того часу буде мати нагоду думати про свою зраду, доки поїзд не розірве єго на куски“. З ентузіазмом прийняли се пове предложенє і кілька мінут пізнійше лежав я на залізній дорозі, привязаний до шин. Сказавши мені з насмішкою „добра

ніч, всі віддалили ся. Я пробував увільнити ся, сів ся, крутив ся, все дармо. Оголошений страхом лежав я без притомности. А потім почув я вперед тихе трясенє в шивах, яке згодом кріпшало, чув далекий глухий шум і побачив, як на горизонті появились дві малі світліяні плями, що все збільшали ся; надходив поїзд. Годі мені описати той переляк, який мною заволодів. Світла локомотиви ставали все більші. В шаленій розпущі почав я кричати, хоч знав, що гуркіт потягу мене заглушував. Ще лиш 300 метрів, 200— я знав: моє житє потриває ще лиш кілька хвилин. З силою, яку надає чоловікови розпука, торгнув ся я, мої пута трохи попустили, ще раз і я впав між шини на каміні. В тій хвилі перелетів понад мене поїзд і тисяч іскор розсипалось округ мене. Потім стратив я притомність. Очунявши побачив себе в шпитали. Три місяці пролежав я в страшних болях, доки міністерство не признало мені нагороди, почім виїхав я лічити ся на південь“.

Оповідки.

— **Закінченє науки** на курсї неграмотних тов-а „Просьвіта“ у Львові відбуде ся в неділю 24. маб о год. 4. по полудни в школі ім. Шашкевича ул. Скарбківска ч. 26.

— **Відзначеня.** Цісар надав титули радників двора радникам висп. суду кравового у Львові Романови Яминьскому і Іванови Комарницькому при нагоді перенесеня їх на власну просьбу в стан супочинку.

— **Подяка.** Дня 16. мая с. р. навістив пожар село Стінку і при сильнім вітрі знищив 17 господарств і школу. Обезпечених було всего 12. З першою помочю поспішив Вп. посол граф Станислав Бадені з Коронця, жертвуючи 100 К на погорільців. За ту великодушну жертву Его складаю в імени нещасливих погорільців найщиршу подяку. — *Емільян Гавацький*, парох в Стінці.

— **З залізниць.** Після оголошеня замщеного в Wiener Zeitung роздасть ся в дорозі офертовій всі потрібні роботи і доставки для будови залізниць локальної від Валери через Туссет до границі держави коло Найталь. Дотичні оферти приймає ц. к. Дирекция будови залізниць у Відни VI. Gumpendorffstrasse Nr. 10. найпізніше до 3. червня 1908. Ближші услія і пляни можна переглянути в ц. к. Дирекції будови.

— **Конкурс.** Виділ Руского Товариства педагогічного у Львові розписує отсим конкурсе на дві посади учительок школи вправ приватної женської семінарії учительської удержуваної Товариством. О сі посади можуть старати ся учительки з кваліфікацією до народних зглядно виділових шкіл; пожадана є довша практика в заводі учительским і условини до звірцевого веденя шкільних практик. Обовязки 24—28 годин тижнево науки. Товариство дає стале винагородженє після умови, а по трех роках служби стабілізує і заporučує ренту, забезпечену всякими правними вимогами. Поданя належить вносити до 15. червня 1908 на руки Виділу Руского Товариства педагогічного у Львові, при ул. Сикстускій ч. 47.

— **На Ясну Гору.** Подібно як в минувших роках і сего року приготовляє ся богоміле в честь Пресьвятої Богородиці на Ясну Гору до Гошова. Люди так зі Львова, як і з околиці бажаючі взяти участь в сїм св. богомілю, зволять зголосити ся до оо. Василиян у Львові ул. Жовківска ч. 36. Зголошувати ся можна або самим або через своїх Вп. Отців духовних. Ціна їзди там і назад залізницею (3 кляса) вносьть: зі Львова 4 К 10 с, з Пустомит 3 К 40 с, зі Щирця 3 К 20 с, з Миколаєва 2 К 70 с. Відїзд богоміля є назначений на 30. н. ст. мая с. р. рано. Поворот 31. н. ст. мая вечером. Ближші відомости подасть при замовленю білетів монастир. Христос воскрес! — *Оо. Василияни* ул. Жовківска ч. 36. Львів, дня 8. мая 1908.

Телеграми

з дня 20. мая.

Відень. Стан здоровля нашого монарха є зовсім добрий; легкий катар вже уступив.

Будапешт. Орган конституційної партії Magyar Hirlap доносить, що гр. Андраши, провідник конст. сторонництва, буде нині у цісаря на аудієнції. Говорять, що гр. Андраши здасть монарсі звіт зі справи злуки сторонництва з 1867 і 1848 pp.

Інсбрук. Вчєра по полудни отворено знова університет. Ректорови повело ся удержати спокій підчас викладів до 5. год. О тій год. вже на коритарях почали ся задрки між студентами ліберальними а католицкими. Коляж студенти виїшли на улицю, почали бити ся так, що поліция ужила аж шабелі, аби розділити оба табори. Ліберальні студенти приперли відтак католиків між каменицями і обкидали камінем. Поліция мусіла знова інтервенювати. Перед локалем католицкої часописи Volksstimme урядили соціялісти демонстрацію і вибили шибі. Всіх локалів католицкого товариства і редакцій стережуть тепер жандарми. Ситуация є вельми критична, бо селяни з околиці Інсбрука збирають ся на оброну католицких студентів.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і карація — ріг ул. Сикстуской і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 19. с. м.: Іван Волянський, Станиславів; Аннета Бергштайн, Лубно; Василь Деревянка, Мапошин; Василь Ващинський, Балинці; Михайло Мартинець, Самбір; Софрон Недільський, Коломия; Петро Малевич, Долина; Григорий Гуменюк, Тернопіль; др. Іван Кос, Перемишль; Андрій Пеленський, Книгиничі; Дмитро Напіваний, Бережани; Ярослав Нічипешав, Сокаль; о. Александер Кваснюк, Березовиця; о. Омелян Калинич, Головецько Горішне.

Лікар

Др. Володимир Янович

мешкає від 1. мая с. р.

в Стахиславові, улиця Голуховского
(давнійше СЕРЕДНА) ч. 1.

Поручає ся дешево і совісне

Артистично ритівниче заведєне
А. ЗІГМАНА

— у Львові, ул. Сикстусна ч. 14. —

Робітня металевих і кавчукових печаток.

Монограми, герби і всякі гравури — вівіски ритовані і лянї, прасовані бляхи для сторожий і товариств. — Поручає ся яко доставець ріжних руских товариств і Урядів парохіяльних. (29—?)

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

купує і продає

всякі

вартісні папери

і МОНЕТИ

по найточнійшій деннім курсі, не числячи ніякої провізії.

Адвокат краєвий
Др. Соломон Віттлін

отворив канцелярию у Львові при ул. Крашевского 5.

В книгарні Тов. ім. Шевченка можна купити:

- 1) Розважания про терпіня І. Хр. — Ул. о. Е. Гузар. — Ціна 1 К без п. пер.
- 2) Розважания про терпіня І. Хр. для шкільних дітей. Ул. о. Ев. Гузар. Ціна 50 с. без п. почт.
- 3) Боротьба Дрепера з вірою. Н. Л. — Ціна 40 сот. без п. почт.

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний) приймає обезпечєня будинків, всяких річий домашних і господарских, збірка і паші против шкід від пожару.

Шкоди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростію. Оцінка шкід відбуває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 15.885 відшкодовань в сумі вісім і пів міліона корон.

„Зиск по скінченій році“ звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 вносили п. 10 прп.

Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Шадниця в Перемишлі приймають поліси „Дністра“ при уділюваню позички.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Краївськїм Товаристві.

Агенції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в многах селах; там, де еще не робить инший агент „Дністра“, можуть письменні селяни старати ся о уділенє агенції. До тепер заробили агенти 1,142,108 корон провізії.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	К 1,003,364—
„ резерви премій	„ 613,720—
„ спец. на звороти	„ 50,939—
„ на ріжницю курсів	„ 3,437—
„ резерви спеціальної	„ 35,000—
„ емерит. урядників	„ 218,364—
инші фонди заосмотрєня	„ 40,000—
Разєм сума	К 1,964,824—

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ноці
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломия	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава руской	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10+
Врухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Врухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ноці
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломия	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава руской	6:14	11:05	—	7:10	11:35+
Янова	6:58	9:15	1:35+	3:35	6:30
Врухович	7:21	11:05	—	—	—
Врухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35+
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди ідучі лише в неділі означені †.

